

MAMMAuppgörelse – för barnens skull

SYMBIOS Varje gång Doris Dahlin skulle prata om relationen till sin pappa i terapin, så dök hennes mamma upp. Deras symbiosliknande förhållande har präglat henne väldigt mycket. *Till mamma på mors dag* handlar om två medelålders kvinnor och deras försök att möta sin barndom.

AV HANNA NOLIN

Mor och dotter, dotter och mor. Att bli sedd. Att få finnas fullt ut i sin mammas ögon, och bli älskad för den man är. Bara så. Det är vad de två medelålders kvinnorna i Doris Dahlins roman *Till mamma på mors dag* (Ordfront) drömmer om, och har drömt hela sitt liv.

Men så blir det inte. Och saknaden efter en kärleksfull mamma har styrt dessa kvinnor hela deras liv, psykologen Elisabet så hårt att hon sagt nej till att få egna barn, ekonomichefen Reseda så mycket att hon stött sina egna barn ifrån sig, hon vågar nämligen inte komma för nära.

Doris Dahlins roman är en sorgesång om sår som inte läker, om en barndom som stör det vuxna livet. Men också en berättelse om att våga se sin barndom och att, med hjälp av andra våga möta sitt förflutna, som vuxen.

Hur kom det sig att du ville skriva denna roman?

– Det är en berättelse som kommit i kapp mig. Men det började nog när min egen mamma dog och jag skulle rensa i hennes lägenhet och översköldes av minnen från min barndom. Men då kom relationen till min mamma i bakgrunden och jag skrev i stället om min barndom, i boken *Skammens boning*, och om hur det var att vara dotter till en pappa som var alkoholist och hur den där skammen och skulden över att leva i ett trasigt hem förföljer en. Flera år senare kom rela-

tionen till min mamma upp. Samtidigt mötte jag i mitt arbete som konsult så många människor som pratade om att de inte hade blivit sedda av sin mamma, och att det fortfarande var ett öppet sår som påverkade dem i deras vardag.

Vad är det som är så speciellt med relationen mamma och dotter?

– Det är mycket vanligare att mödrar och döttrar inte har klippt navelsträngen. Dottern vill ha kärlek, bli sedd och bekräftad av sin mamma. Men det handlar mycket om att förut var det mamman som var hemma och hade ansvar för barnen. De flesta i min generation är uppvuxna med en frånvarande pappa. Det var mamman som var den vuxna relation som barnet skulle knyta an till och som man då också var beroende av.

De båda kvinnorna i din roman, Elisabet och Reseda, tycker ju faktiskt inte om sina mammor och de vill på inget vis bli som dem. Det känns nästan lite tabu att inte ha en bra relation till sin mamma?

– Ja, absolut. Det är verkligen tabu. Modern som begrepp ska ju vara så god och nästan helig att det är helt omöjligt att någonsin leva upp till bilden av den "sanna" modern. Men jag möter många kvinnor, i olika åldrar, som inte älskar sin mamma och inte har en bra relation till henne. Den oavslutade relationen från barndomen lever kvar.

Men om man har haft det knepigt i relationen till sin mamma när man var liten, kan man inte som vuxen bara få vara fri och slippa ha barn-
domen hängande över sig som en kvävande snara?

– Vi bär med oss vårt förflutna och vår barndom oavsett om vi vill det eller inte. Men vi kan göra oss fria från det genom att bli medvetna om och våga möta det som gör ont. Då får man syn på mönster och förhållningssätt som utvecklades under barndomen, kanske som rena överlevnadsmekanismer, men som i dag bara försvårar livet. Blir vi mer medvetna om vår barndom behöver den inte styra oss.

Hur har du själv blivit medveten om det?

– Så fort jag fick barn började jag gå i terapi, jag ville inte föra över mönster från min barndom till dem. Det är jag otroligt tacksam över att jag gjorde, annars tror jag att jag blivit bitter.

Bitter?

– Jag gick i terapi för att prata om min pappa men hela tiden var det mamma som i stället kom upp. Jag blev så oerhört förvånad och förvirrad. Mamma och jag som hade en sådan bra relation. Men efter en del nystande förstod jag att det var mammas och min symbiosliknande relation som präglade mig väldigt mycket.

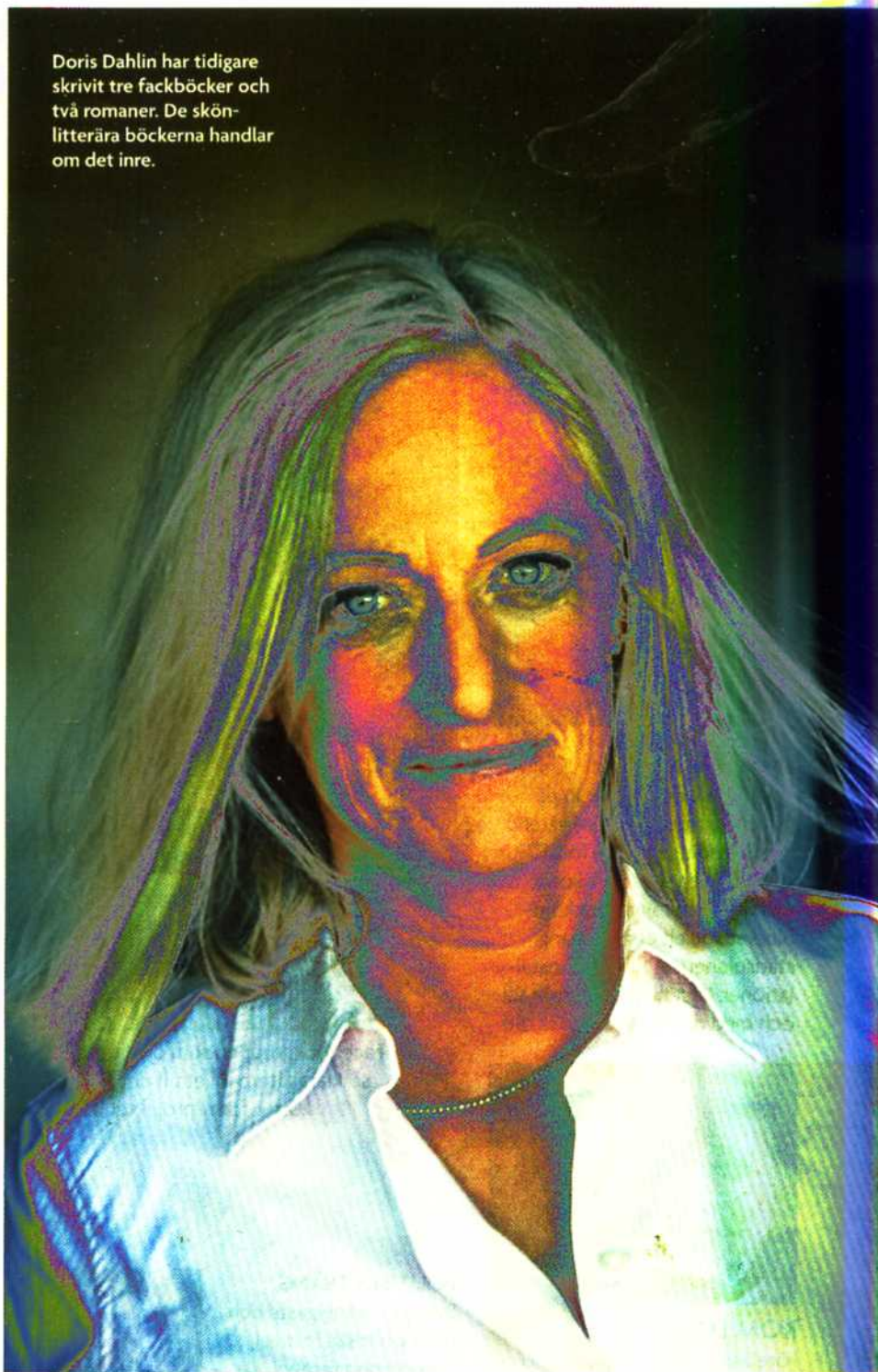
På vilket sätt var mammarrelationen symbiotisk?

– Det blev mamma och jag mot pappa, vilket också utestängde honom. Hela min barndom visste jag att jag behövde vara snäll mot och ta hand om mamma annars hade hon inte överlevt. Jag var en duktig flicka som hjälpte mamma med allt. Som vuxen fick jag svårt att sätta gränser mot andra, och svårt att säga nej. Jag tog sällan hand om mig själv, utan bara om alla andra och utvecklade ett martyrskap i lönn-
dom. Och i tystnad tyckte jag att andra borde hjälpa till mycket mer. Men jag sa ingenting. Det märkliga är att detta var omedvetet, först i terapin blev jag medveten om att hur min mammarrelation påverkat mig.

Vad blev viktigt för dig som förälder, vad ville du ge dina barn?

– Att de inte skulle vara som en förlängning av mig. Mina barn skulle ha rätten att leva sina liv. Det viktigaste man kan göra för sina barn som förälder är att bekräfta och se dem för vad de är, att varje individ är en unik person. Och om jag kan bära min egen historia behöver inte mina barn bära den. För barnen, de går in och bär och tar över det föräldrarna inte orkar bära. ●

Doris Dahlin har tidigare skrivit tre fackböcker och två romaner. De skönlitterära böckerna handlar om det inre.

DORIS DAHLIN

Yrke: Författare, utbildningskonsult och coach.

Ålder: 58 år.

Bor: Lägenhet på Kungsholmen.

Aktuell: Romanen *Till mamma på mors dag* (Ordfront förlag)

Familj: Sambo, en son, 33 år, och en dotter, 31 år.

Hämtar kraft: I naturen och i böcker, gärna genom att läsa böcker i naturen!

Livsmotto: Genom medvetenhet blir vi fria.
